

Interjú Székely Csilla Imola református lelkipásztorral, pasztorálpszichológussal

A másik ember az én történetem

Székely Csilla Imola református lelkipásztor, pasztorálpszichológus pedagógusként is a kapcsolatok erősítését, a célok tudatosítását szorgalmazza, miközben az emberi lelket tartja a legfőbb értéknek. Az Ige is, a zene is a léleknek szól, és mindkettő isteni ajándék – vallja.

– *Hogyan lettél lelkész?*

– Előttem is titok ez. Azok a régmúlt napok teljesen függetlenítették tőlem magukat, és emlékekké lényegülve lassan megszépültek. Konfirmálásom után történt, a fordulat utáni években, már akkor fészkelődni kezdett bennem a lelkiségre való igény, kerestem az üzeneteket, le is jegyeztem azokat. Pezsgett az lelki élet, ifjúsági biblia-órákra jártunk, kirándultunk, szerelmek, házasságok szövődtek ott, és akkor, egy egészen váratlan pillanatban, nagymamám azt mondta, hogy lát bennem valamit, és teológiára kellene mennem. Kevéssel később megérlelődött bennem, hogy nem tudok más nekem való hivatást, nincs más út, csak ami a teológián keresztül vezet. Emlékszem az elszántságomra, a belső tusakodásokra, hogy nehogy félreértettem volna az Istent. A történet onnan kezdve egyszerűen csak gurult.

„Az ünnep egy hang a mindenségben. Ünnep az, amikor megszólíthatóak vagyunk. A sokak számára különösen fájdalmas káracsny jelenti a megszólíthatóságot, a pengeélű szociális érzékenységet.”

– *Közben tanítói és tanári oklevelet is szerezted, s még ma is képezed magad. Miért?*

– Hagyom magam vezetetni, egyik sem az én ötletem volt, eszem ágában sem volt tanítani. Ezek nyitott ajtók voltak, lehetőségek, és én beléptem rajtuk. A tanítóképzőt a kántori oklevél miatt végeztem el, akkor együtt volt ez

a két szak, és szükségem volt alapfokú zenei ismeretekre a zenés estémhez. A pedagógiával ott találkoztam először, és akkor rádöbbenem, hogy ez eddig hiányzott az életemből, a gyermekre való nyitottságot, érzékenységet az anyaság és a tanítóképző mélyítette el bennem. A vallástanári alapképzésre egy találkozás miatt iratkoztam be, amikor kiderült, hogy diákhianyban szenvedett az egyetem, és jókedvemben azt mondtam: nosza, mentsük meg az egyetemet. Nem tudom, hogy végül mennyire voltam fontos az egyetemnek, viszont számomra a tanítás egyre fontosabbá vált, egyre erősebben érzem, hogy a vallástanítás egy kapcsolatról szól, és ebben van szerepem, hogy tanítványaim találkozóhelyévé legyek az Istennel.

– *Mit jelent számodra a másik ember?*

– Kimondom, ami elsőre eszembe jutott: a másik ember az én történetem. Általa, a másik ember által tudom meghatározni magam, kapcsolataim én vagyok. Feljűk, velük lehetek igazi, türelmetlen vagy éppen megértő, tükreim ők, helyzetekbe hoznak, segítők és segítettjeim: családom, barátaim, gyülekezetem, tanítványaim. Az ő történeteikbe van rejtve valahol a küldetésem.

– *Az emberlélek megérintéséhez alternatív utakat is kerestél. Melyek ezek az utak, és mi motivált ezek választásában?*

– 2008-ban találkoztunk, és azonnal ráismertem, hogy ő az inspirációm, végtelenül közlékeny, képlékeny és nyitott volt. A zene, amely adatott, ahogy annyi minden más az életemben. Nyitott ajtó voltam, és ő belépett. Így kezdődtek a zenés esték, interaktív zenés asszociációk, zenei utazások, stresszoldás, zenefejtés – eleinte lelkészfeleségek között, majd lánytáborban, diákjaimmal, később az egyetemen és most a budapesti székelyhelyű Eduvital egészségnevelő program

keretében, felsőoktatásban. A célokat kerestem, a csakis az enyémet, amely keresésben Kokas Klára pedagógiája, életműve segítőmmé lett, a lélek készenlétét tanította. Keresem a nyelvet, az alkalmakat a különböző problémák között vergődő lelkek megszólítására, amelyekhez eszköz, közeg, aprópó a zene, illetve a komplex, zenére, mozgásra, vizualitásra építő, terápiás hatá-

• Székely Csilla Imola: „Osztom magamat a világnak, mert legvégül ennyim marad.”

sú foglalkozások. Tapasztalom, hogy a „nincs emberem” jelenség erősen jelen van környezetemben, megszólítottjaim a gondok között élő, de kiegyensúlyozott lelkű felnőttek. Osztom magamat a világnak, mert legvégül ennyim marad.

– *Mit tesz a zene az emberi lélekkel?*

– Engem megszólított, képzeletemet ébresztgette, lelkieket, érzelmeket közölt velem. Zenehallgatás közben asszociációk, vágyak, érzelmek, emlékek bukannak fel lelkünk legmélyéről. A hangok, dallamok, hangszínek, szünetek és

azok ritmusa, illetve algoritmusa lelkünket harmóniába rendezi, gazdagítja, elgurítja bennünk a gondolatot, lelkünket megszellőzteti, táncra pendíti, felemeli. Az asszociáció legemberibb vonásunk, zenével asszociálni pedig kétszeresen lelki folyamat, mely nemcsak fülünknek és lelkünknek szól, hanem egész testünknek. Zenés estéimen, az interaktív zenés foglalkozásokon éppen erre teszünk kísérletet, amikor különböző, zenére épülő, játékos, de ugyanakkor kreativitást igénylő feladatokat, megfigyelési szempontokat kapnak a résztvevők, és abból, ahogyan jelen vannak, ahogyan megnyilvánulnak, vagy éppen tartózkodnak, érhető tetten személyiségük. Ha már felismertük elakadásainkat, félelmeinket, gátjainkat, akkor kezdetünk velük valamit. Ezekért a felismerésekért dolgozom. Mondok néhány példát. Azzal mindenki egyetértett, hogy a zene érzelmeközítő hatású. És ha igen, hát kipróbáltuk. Ismeretlen kelta dal szövegét kellett kitalálniuk a résztvevőknek, és nagy élmény volt, nemcsak nekik, de nekem is, az ahogyan rámozdultak, érezték a zenét. Ilyenkor, a mások előtt való megnyilvánulásakor derül ki zárkózottságunk, merevségünk vagy éppen gyermeki nyitottságunk.

– *A neves magyar zenepedagógusban, Kokas Klárában igazi mesteredre találtál. Hogyan történt ez?*

– Zene és mentálhigiéné – ezt a témát választottam egy félévi dolgozatomhoz, és már ott, a zenével való találkozásom lelegején belépett a történetbe Kokas Klára, akinek a szavai olyan erővel inspiráltak, hogy egy-egy zenés este bontakozott ki egyetlen mondatából, sőt egy lábjegyzete nyomán, noha Kokas Klárával nem találkoztam személyesen.

Székely Csilla Imola teológiai tanulmányait a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben végezte 2001-ben. Tizenkét éve a Maros megyei Oláhdellő gyülekezetének lelképásztora. Debreceni pasztorálpszichológiai képzése során talált rá a zenével segített mentálhigiénére. Ezen a területen kutatást végzett a Liszt Ferenc Zeneakadémia kecskeméti Kodály-intézetében, és interaktív zenés foglalkozásokat, előadásokat tart különböző csoportoknak. Vallja, hogy a legjobb stratégia az igazán nagy problémák megelőzése – lelkünk harmóniájának keresése, erőforrásaink kimerítése önmagunk megértése, megismerése által.

Az ő lelkesége annyira közel áll a lelkemhez, hogy alternatív zenebefogadási módszerei mélyen belém vésődtek, átformálták gondolkodásomat a zenepedagógiáról, a gyermeki lélekről, a másik emberre való figyelésről, sőt magáról a pedagógiáról. Kokas Klára inspirációm, elindító volt azon az úton, amelyen saját módszeremre, az interaktív zenés asszociációkra rataláltam.

– *Édesanya is vagy, így egészen közelről látod a gyermeklélek fejlődési fázisait. Saját lányodnál miként sikerült alkalmazni az előbb említetteket?*

– Kokas Klára lelkesége és a tanítás azt hozták, hogy nyitottabb lettem a gyermeki-tinédzser lélekre, próbálom tetten érni szavaikban, gesztusaikban a motivációt, félelmeiket, egyszerűen csak ott vagyok az istenire való szomjazás miatt – velük és értük. Azt tudom, hogy Kokas Klára közvetve gazdagította az életünket, meghatározta a zenéről való felfogásunkat, zenét hallgatni tanított nem fülel, hanem lélekkel. Sokat énekelünk, eljátszottuk a Klárinéni féle átváltozó táncokat, a zene része lett életünknek úgy is, hogy azóta lányom hegedülni tanul.

– *Miként segíti – vagy gátolja – ezt a fejlődést ma az iskola?*

– Nem segíti. De iskolában is a külső körülmények ellenére lehet jól csinálni, pedagógusfüggő az, ami az osztályban történik. Nem ment fel minket, pedagógusokat a gyerekekre való teljes ráfigyelés, a türelmes kérdezés, az inspiráló és szeretetközítő gesztusok alól az, hogy az iskola merev keretek között mozgó, teljesítményorientált rendszer, vagy az, hogy ez a rendszer számszerű értékelést követel, és nem támogatja a differenciálást, vagy az, hogy nem kíváncsi a gyerekek önálló megnyilatkozásaira, az egyéni tehetségekre. Prioritás kérdése ez, hiszen az iskola van a gyermekért, és nem a gyermek az iskoláért.

– *Véleményed szerint milyen kiegészítő feladatok várnak ma a szülőkre ahhoz, hogy egészséges, szép lelkű gyermekeket neveljenek?*

– Kiegészítő feladatok szülőknél: Jelen lenni. Szeretni. Türellemmel meghallgatni. Kérdezni. Figyelni. Gyermeknek lenni.

– *Az idei karácsony különösen fájdalmas lesz sokak számára a világban.*

Milyen „üzenetet” kürtölnél szét a világban az idei karácsonyon?

– Mit kiáltok? – kérdezem Ézsaiással. Minden test csak fű, és minden szépsége, mint a mezei virágé. Fáj az ember a világnak, fáj a világ Istennek. Nem tudunk élni. Pedig Ő azért jött, hogy életünk legyen és bővelkedjünk. Azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elvesztett. Fáj az Istennek az elveszett. Keresi. Elvesztődik. Elmegy egészen az elvesztségig, hogy találkozzunk. Ebben a fájdalomban nyer létjogosultságot az ünnep, a fény. El tudunk-e különíteni időnkéből, tesszük-e szent idővé azt? – kérdezi tőlünk az ünnep.

Ünnepelni azt jelenti, hogy adok az időmből, adok a lelkemből, adok valami égit. Az ünnep időátmentés. Értelmezzük újra az ünnepet! Magunkat. A mindig többre vágyás kínja ott legbelül az űrt még degeszebbre tömi. Ünnep egy hang a mindenségben. Ünnep az, amikor megszólíthatók vagyunk. A sokak számára különösen fájdalmas karácsony jelenti a megszólíthatóságot, a pengeélű szociális érzékenységet, a sokak idejé fájdalmas karácsonya jelenti a lélek érzékenyítését, jelenti, hogy van feladatunk, kikerülhetetlen a szerepvállalás, miközben a segítség és a „semmit sem adhatok” dilemmájában élünk. Mit kiáltok? Visszhangozom a pusztába kiáltó szót: készítsétek az Úr útját, készítsétek magatokat! Külsőleg mindig ilyen volt a világ: éhség, háború, betegség, üldözés, szenvedés. Remélhetjük-e, hogy az ember lelkileg a külső körülményekkel dacolva változott, remélhetjük-e, hogy érettebb lett, hogy készen lett? Miközben a készülébe lassan beleöszül az ember, remélhetjük-e, hogy emberebb lett? Úgy, hogy sorsunk, időnk valamiképpen szétválaszthatatlan maradt tőle, ő a reggeli kávéban a reggel, ő az ég, ő az ünnep. Kiáltom, hogy nagy és kegyelmes az Isten, mellékes kis dolgunkban nagy csodákat tett, hálát adok mindennapi ezernyi kis feltámadásért, a felegyenesítő vezeklésért, azért, hogy a fájdalomnak csak jelene van, hálát adok a jelenlétéért. Ünnepi ebédért, elfáradásokért, a történetemért, egy mozdulatért, ahogy nyújtja a korty bort, benne feloldozásomat, a kenyeret, benne az örökkévalóságot. Ennyit adhatok. Egy köszönetet. Ajándékol. Karácsonyra. Az Istennek.

OSZVÁTH JUDIT

